

Digitales Brandenburg

hosted by Universitätsbibliothek Potsdam

Sifre Kodesh

‘im targumim u-ve’urim mi-meḥabrim shonim

Sefer Yirmayah

Landau, Moses I. Landau, Moses I.

Prag, 596 [1835 oder 1836]

דמ הימרי

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-9113

ירמיה מד

מד (א) הִדְבֵּר אֲשֶׁר־הִיא אֶל־
יְרֻמְיהוּ אֶל־כָּל־הַיְהוּדִים
הַיֹּשְׁבִים בָּאָרֶץ מִצְרָיִם הַיֹּשְׁבִים
בָּמְגַדֵּל וּבָתְחִפְנַתְס וּבְנָפָר וּבָאָרֶץ
פְּתֻרוֹם לִאמֶר: (ב) כִּי־אָמַר
יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אַתָּם
רְאִיתֶם אֶת כָּל־הַרְעָה אֲשֶׁר
הָבָאתִי עַל־יְרוֹשָׁלָם וּעַל־כָּל־עַרְיָה
יְהוּדָה וְהַנֶּסֶת חִרְבָּה הַיּוֹם הוּא
וְאַיִן בָּהָם יוֹשֵׁב: (ג) מִפְנֵי רַעַתְמָן
אֲשֶׁר עָשָׂו לְהַכְעִיסָנִי לְלַכְתָּה
לְקַטֵּר לְעַבְדָן לְאֱלֹהִים אֶחָרִים
אֲשֶׁר לֹא יִדְעֻם הַמָּה אַתָּם
וְאַבְתִיכֶם: (ד) וְאַשְׁלַח אֶלְיכֶם
אֶת־כָּל־עַבְדֵי הַנּוּבִיאִים הַשְׁבִּים
וְשַׁלֵּחַ לְאָמַר אֶל־נָא תַּعֲשֵׂה אֶת
דְּבָרִי־הַתְּעֵבָה הַזֹּאת אֲשֶׁר
שְׁגָנָתִי: (ה) וְלֹא שָׁמַעוּ וְלֹא־
הָטוּ אֶת־אֹזֶן לְשׁוֹב מִרְעַתְמָן
לְבַלְתִּי קַטֵּר לְאֱלֹהִים אֶחָרִים:
(ו) וְתַחַק חַמְתִּי וְאָפִי וְתַבְעֵר
בָּעֵרִי יְהוּדָה וּבְחַצּוֹת יְרוֹשָׁלָם
וְהַיִנְהָה

געטטערן ניכט געריעלברט העטטערן. (ו) דארום ערנאנס זיך טיין גרים אונד מיין צארן,
אונד בראננטע אין דען שטערטערן יהודאַס אונד איזן דען שטראטסן ירושלים'ס, דאס
זיא

חרגום אשכני

מד (ה) הַאֲלָנְעַנְדָּר אַוִיָּה
טראנג ערנינג דויך
ירמיה אָן אַלְלָעַ יהוּדִים, דיא
אַיְם לאַנְדָּר מִצְרָיִם זיך אַוִיָּה
הַיְעַלְתָּעַן, דיא נַעֲמָלָר אָן
מְנָדָל, חַחְפִּיחַס, נִיף אַינְד
אַיְם לאַנְדָּר פְּחַרְתּוֹס וּוְאַהֲנָטָעַן.
(ו) וְאַ שְׁפְּרִילְט דָּרָר הַעֲרָר
דָּרָר הַעֲרֵשָׁאָרָעַן, דָּרָר
גָּאָכְטִישָׁאָלָס: אַיְהָר הַאֲכָט
גְּעוּעָהָעַן, וּוּלְקָעָם אָוְנְגָלִיק
אַיְך אַיבָּעַר יְרוֹשָׁלָם אָונְד אַיְיָ
בָּעָר אַלְלָעַ שְׁטָעַרְטָעַן יְהָוָה'ס
גָּעָן זְיָא אָונְד שְׁעַרְלָאַסְפָּעָן
סְּאָן אַיְנוֹוָהָנָעָן, (ג) וּוּעַנְעָן
אַיְהָרָעַ לְאַסְטָעָר, דִיא זְיָא
שְׁעַרְאִיבָּטָעָן, אָסָם מַדְּ צָו
קְרַעְנְקָעָן, דָא זְיָא הַינְגְּנָעָן,
פְּרַעְמָדָעָן גַּעַטְטָעָן רַיְכָעָר
טָעָן אָונְד דִּיעַנְטָעָן, דִיא זְיָא
גָּאָר נִיכְטָקָאַנְטָעָן, וּוּעַדְרָע
זְיָא נַאֲך אַיְהָר, נַאֲך אַיְיָרָע
סְּאָרְפָּאָהָרָעָן; (ד) אָונְד אַבָּא
וּוְאַהֲל אַיְך אַלְלָעַ מִיְּנָעַדְעָנָעָר
דִיא פְּרַאֲגָעָטָעָן צָו אַיְיך שִׁיקָּע
טָע, מִיט יְעַדְעָם מְאַרְגָּעָן
זְיָא שִׁקְטָעָן, אָונְד אַיְיך מִיט
דָעָן וּוּאַרְטָעָן וּוּאַרְגָּעָן לְיעָם:
בְּעַנְעָהָעַט דָאָרָ נִיכְטָזְלָקָע
גְּרַיְעַלְתָּהָאַטָּעָן, דִיא אַר
הַאֲסָסָע: (ה) וְאַהֲרָטָעָן זְיָא
דָאָרָ נִיכְטָז, נִיְגַּטְעַנְדָאָלָ נִיכְטָז
אַיְהָר אַחֲהָה, דָאָס זְיָא סְאָן אַיְהָה
רָעָר בָּאַהֲיָת צְרוּקָגְעַקָּמָע
סְעָן וּאַרְעָן, אַדְרָעָר פְּרַעְמָדָעָן
געטטערן נִיכְט גְּרַיְעַלְתָּהָאַטָּעָן, דִיא אַר

בָּאָוָר

מד (א) מגְּדָל, עַיְלָמָוֹת לְרִין מְלִיכָס סָזָעַ לִיס עַיְלָמָוֹת הַגְּנִיקָלָט (אַיְתְּבִיטָעָל אַעֲמִיכָבָעָן).
חַחְנָחָם וּנוֹף, עַיְלָמָוֹת לְעַיְלָמָוֹת, פְּזָרָס, לְפִי דָעַת סְמִפְּלָזִיס כָּוחַ צָלָן

ירטיה מר

וַתִּהְיֶה לְחֶרֶבָה לְשִׁמְמָה כִּיּוֹם
הַזֶּה: (ד) וְעַתָּה כִּי־אָמַר יְהוָה
אֱלֹהִי צְבָאות אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
לִמְהָ אַתָּם עֲשֵׂים רְעֵה גְּדוֹלָה
אַל־נִפְשַׁחַתָּם לְהַכְּרִית לְכֶם
אִישׁ־זָהָה עֹזֵל וַיָּגַךְ מִתּוֹךְ
יְהוּדָה לְבָלָתִי הַזָּהָר לְכֶם
שָׁאָרִית: (ה) כִּי־כְּבֻיְסָנִי בְּמַעַשֵּׁי
יְדֵיכֶם לְקַטֵּר לְאֱלֹהִים אֶחָרִים
בָּאָרֶץ מִצְרִים אֲשֶׁר־אָתֶם בָּאַיִם
לְגֹור שֵׁם לְמַעַן הַכְּרִית לְכֶם
וְלְמַעַן הַיּוֹתָכֶם לְקַלָּה וּלְחֶרֶב
בְּכָל גּוֹיֵי הָאָרֶץ: (ט) הַשְּׁבַחַתָּם
אֶת־רְעוֹת אֶבֶותֵיכֶם וְאֶת־רְעוֹתָהוּ
מַלְכֵי יְהוּדָה וְאֶת רְעוֹת נְשֵׁיכֶם
וְאֶת רְעַתֵּיכֶם וְאֶת רְעַת נְשֵׁיכֶם
אֲשֶׁר עָשׂוּ בָּאָרֶץ יְהוּדָה וּבְחַצּוֹת
יְרוֹשָׁלָם: (ו) לֹא דְכָאוּ עַד הַיּוֹם
הַזֶּה וְלֹא יַרְאֶוּ וְלֹא־הַלְּכוּ

בְּחוֹדְחִי

בער, דיא זיא אים לאנדער יהודָה אונד אויף דען שטראַסען יְרוֹשָׁלָם פָּעָרָה אַיבְטָעָן? (ז) אונד נָאָך וְאֶלְלָעָן זיא קִינְעָן רַיִע פְּהַלְעָן, נָאָך זַיְר נִיכְטָן וְאֶנְדָּעָן

רש"

מר (ז) לְמַדְעָה. לְמַדְעָה לְמַדְעָה:

באור

העלין מהרין מנייס פְּנִיקְיָה גְּלָזְן יוֹן (טהעכט). (ט) השבוחים, כי"ז קלָה וְה"ח גָּלָם גַּעַיָּה (רל"ק), והבונגה המעת בעיניכס פְּרַטָּות פְּסָל עַזְוֹ חֲנוּתִינִיס וְמָלְנִיס יְהוּדָה מְעוֹלָס, ולמה תומפיו מועל על פְּצָע וְלָמָדְכוּ עד כַּיּוֹס כֹּה. אשר עַשָּׂו, הַנְּתִיס כִּי הַנָּס הַרְבָּו לְמַטְוָה מִן הַלְּגָנִיס, נִלְמָד נִפְסּוֹק ט"ו כִּי מִקְטוֹת נִטְהָן. (ז) לֹא דְכָאוּ, לְמַדְעָה וְלָמָד זָמוּעָם נִלְמָד

ירטיה מה

בתְּזַרְתִּי ובְּחַקְתִּי אֲשֶׁר-נָתָתִי
 לפְּנֵיכֶם ולִפְנֵי אֲבוֹתֵיכֶם: (י') כִּי
כַּה-אָמַר יְהֹוָה צְבָאוֹת אֱלֹהִי
יִשְׂרָאֵל הַנְּגִי שֵׁם פָּנֵי בְּכֶם? רְעוֹת
 ולְהַכְּרִית אֶת-כָּל-יְהֹוָה:
 (י') וְלִקְחָתִי אֶת-שָׁארִית יְהֹוָה
אֲשֶׁר-שְׁמוֹ פָּנֵיהֶם לְבּוֹא אָרֶץ
מִצְרִים לְגֹור שֵׁם וְתָמוֹ כָּל
 באָרֶץ מִצְרִים יִפְלֹא בחַרְבַּבְרָעָה
 יִתְמֹא מַקְטָן ועַד-גָּדוֹל בחַרְבָּה
 ובְּרָעָב יִמְחֹיו וְהִיוּ לְאֱלֹהִים לְשָׁמָה
 ולִקְלָלה ולְחִרְפָּה: (י") וּפְקָדָתִי
עַל-הַיּוֹשְׁבִים בְּאָרֶץ מִצְרִים
כַּאֲשֶׁר פְּקָדָתִי עַל-יְרוֹשָׁלָם
 בחַרְבַּבְרָעָה ובְּקָבָר: (י') וְלֹא
 יְהֹוָה פָּלִיט וּשְׁרִיד לשָׁארִית
 יְהֹוָה הַבָּאים לְגֹור-שֵׁם בְּאָרֶץ
מִצְרִים ולְשֻׁוב | אָרֶץ יְהֹוָה
אֲשֶׁר-הָמָה מְנַשְּׁאִים אֶת-נְפָשָׁת
 לְשֻׁוב לְשַׁבָּת שֵׁם כִּי לְאַיְשָׁבוּ
 כִּי

מִצְרִים קָם אָוֶם דָּא צָו וְאַהֲנוּ, עַנְטָקָם מַעַן אָונֵד צְוִיקָה בְּלִיבָּעָה, אָוֶם אַיִינְסָט וְוַיָּהָי
 דָּעַר רְוִהִין נָאָך דָּעַם לְאַנְדָּע יְהֹוָה צְוִיקָה צָו צְיַעַהָעָן, דָּאָס וְיָא אִימָטָר נָאָך צָו וְעַהֲעָן
 אָונֵד צְוַעַזְעָן זָר שְׁמַיְיכָלָעָן; וְיָא צְיַעַהָעָן נִיכְתָּסָהָר דָּאָהָן, עַם מִיסְטָעָה דָּעַן וְיָיָן, דָּאָס
 אַיְיָן

תרגום אשכמוני
 ואַנְדָּעָן נָאָך טִינְגָּר לְעַהֲרָע
 אָונֵד נָאָך מִינְגָּעָן גְּעֻוְעַטְצָעָן,
 דִּיאָאָך אִירָאָך אָונֵד אִיעַרְעָן פָּאָך
 טָעָן פָּאָרְגָּעָלְגָּטָהָאָך
 (י') דָּאָרָום שְׁפָרְיָאָט זָא דָעָר
 הָעָרָר דָעָר הָעַרְשָׁאָרָעָוָן,
 דָעַרְנָאָטָטָיְשָׁרָאָלָסָן אָךְ רִיבָּא
 טָעָמִין אַנְטָלְטָעָן וְוְדָעָר אִירָאָך
 צָוָם אָונְגָּלְקָעָן, אָוֶם גְּאַנְגָּז
 יְהֹוָה צָו שְׁעַרְטִילְגָּעָן. (י') אִיךְ
 פְּינְדָעָן שָׁאָן דָעָן אִיבְּעַרְעָסָט
 פָּאָן יְהֹוָה, רִיאָאָן וְעַהֲנְלִיכָּסָט
 גְּעוּוֹנִישָׁטָהָאָבָעָן, נָאָך מִצְרָיִם
 צָוְקָאָטָמָעָן אָונֵד דָאָך צָו וְוַאֲהָהָנָן
 גְּעַרְעָבָעָן וְעַרְרָעָן אִים לְאַנְדָּע
 מִצְרָיִם, מִיסְטָעָן הַינְּהַאֲלָלָעָן
 דָוָרָךְ דָאָן שְׁוֹעְרָתָם אָונֵד דָוָר
 הַוְנְגָעָר; פָּאָם קְלִיְינְסָטָעָן בְּיוֹן
 צָוָם גְּרָעְסָטָעָן מִיסְטָעָן וְיָא
 אוּפְּגָעְרִיבָעָן וְוְרָדָעָן, דָוָרָךְ
 שְׁוֹעְרָתָם אָונֵד דָוָרָה הַוְנְגָעָר
 אָוְמָקָאָטָמָעָן, אָונֵד זָא צָו
 פְּעַרְוּוֹנְשָׁוָגָן, צָוָם עַנְטוּטְצָעָן
 צָוָם פְּלָוָעָן אָונֵד צָוָם הַהֲנָעָן
 וְוְרָדָעָן. (י") זָא וְוְרָדָעָן אִיךְ
 דִּיאָ בְּעַוְאַהֲגָעָר אִים לְאַנְדָּע
 מִצְרָיִם הַיְיכָוָבָעָן, וְיָא אִיךְ
 יְרוֹשָׁלָם מִיטָּשְׁוֹעָרָתָם, סִיטָּמָן
 הַוְנְגָעָר אָונֵד מִיטָּשְׁפָּעָט
 הַיְמָגְעָוָלָטָהָאָבָעָן, (י') דָאָס
 נְעַמָּאָנָר טְעַמָּר פָּאָן דָעַם רָעָה
 סְטוּעָן יְהֹוָהָם, דָעַר נָאָך
 מִצְרָיִם קָם אָוֶם דָאָך צָו וְאַהֲנוּ, עַנְטָקָם מַעַן אָונֵד צְוִיקָה בְּלִיבָּעָה, אָוֶם אַיִינְסָט וְוַיָּהָי

בָּאָוָר

דְּנָחִיס מִפְנִי הַגְּוֹנָס חַחְיָנָס עַל גַּעַמָּס צְפָעָס. (י') הַנְּאָמָס לְגֹור שֵׁם, זֶה הַמְלָמָר וְלֹא
 וְגַגְגָה נִמְהָה פְּעָמִים נֶפֶף זְמָת, לְמֹרֶכֶב כָּלָעָה לְמַנְגִּיס לְגַמְנָת סְמָה לְעַולָּס, יְקָלְגֹּר חַיָּה יְמִינָה
 וְדַגְמָה סְמִינָה

ירמיה מ

כִּי אָסֵפְלָטִים : (טו) וַיֹּעַנוּ אֶת־
יְרֻמְיוֹחַ בְּלִדְהָנְשִׁים הַדְּעִים כִּי־
מִקְטָרוֹת נְשֵׁיהֶם לְאֱלֹהִים
אֶחָדִים וּכְלִדְהָנְשִׁים הַעֲמָדוֹת
קְהַל גָּדוֹל וּכְלִדְהָעַם הַיְשָׁבִים
בָּאָרֶץ־מִצְרָיִם בְּפִתְרוֹס לְאָמָר :
(ט) תֹּדַבְרָ אֲשֶׁר־דִּבְרָתْ אַלְיָנוּ
בְּשָׁם יְהוָה אַינָנוּ שְׁמָעִים אֲלֵיכָךְ :
(ט) כִּי עָשָׂה נָעָשָׂה אֶת־בְּלִדְהָבָרָו
אֲשֶׁר־יָצָא מִפִּנְזָה לְקַפֵּר לְמִלְכַת
הַשְּׁמִים וְהַפְּסִיךְ־לְהַנְּסָכִים בְּאָשָׁר
עָשָׂינוּ אַנְחָנוּ וְאָבְתָינוּ מִלְבָינוּ
וּשְׁרָיָנוּ בָּעָרֵי יְהוָה וּבְחַצּוֹת
יְרוּשָׁלָם וּבְשְׁבָעַלְחָם וּבְנְחִיה
טוֹבִים וּרְעוֹה לְאָרָאינוּ : (י) וּמִן־
אֹז חִדְלָנוּ לְקַפֵּר לְמִלְכַת
הַשְּׁמִים וְהַפְּסִיךְ־לְהַנְּסָכִים חִפְרָנוּ
כָּל־וּבְחַרְבָּה וּבְרָעַב תִּמְנוּ : (יט) וּקְיָיָ
אנחָנוּ

בָּעַן, רַעַם הַיְמָעָלָרִי־כָּעַר וּבְוּרָק צֹו בְּרִינְגָּעַן,
לִיְדָעַן וּירַמְּגָנְגָל אָן אַלְלָעַם, אָונְד וּוּרָדָעַן קָאָם שְׁוּרָדָעַן אוֹפְגָנְעָרִיעַ
בָּעַן

ר ש י

(יד) נִי אָס פְּלִיטִיס. יְרֻמְיוֹחַ וּבְרַיךְ חָווִי מִזְסָס סָהָגָלָס נְנוֹנְדָלָס נְחַנְחָה הָרָן מְלִיכִיס בִּידְגְּנָעָרִיס
וּמְנַעַּלְמָנוּ (יחזקָאָלְכָעַט) בָּקְזָנִיהָ נְסָדָל עֲולָס :

ב א ו ר

וְעַתָּה כִּי חָמֵד [לְאַתָּה] נְחַיַּן יְכוֹדָה כְּמוֹתָה כָּה . כִּי אָמַר פָּלָטִים, יְלָא יְהִיא שְׁרִיד וּפְלִיטָה
לְהַנְּחָהִים מְלִירִימה לְזָבוֹג נְמִוָּתָה לְהַרְןִין יְכוֹדָה וּלְיַעַן זָמָה כִּי חָס חָלָה בְּנָוִתִים וּנְפָלִיטִים מְאַתְּחָתָה
יְמָלְטוּ וּמְפַסֵּס זָמָה, מְגַלְלָא לְאָן לְתַתְּמָתָה כְּמִקְוָתָה, וּנְנוֹחָמָר לְמָתָה סְפָסּוֹק כְּקָ' וּפְלִיטִי סְחָגָג יְשָׁוָן .
(טו) וְכָל הָנְשִׁים חֻמְמָדוֹת, נִי גְּנִילָה תִּהְיֶה שְׁיִקְיָן סְדָנוֹג, וּמְהָגָר כְּחַנְקָה לְשָׁלָל מְקִיזָּע ט'

(ו) אֲשֶׁר יִזְאָה מְגַנְגָן, יְלָא אָמָג גְּזִינָן, גְּנִיקָא גְּפָסּוֹק כְּקָ' נְעַמָּה גְּעַמָּה חָתָת גְּזִינָן .

**אָנֹחַנוּ מִקְטְּרִים לְמִלְכַת
הַשְׁמִים וְלַהֲפָקֵד לְהָנְסָכִים
הַמְבָלָעִי אֲנָשֵינוּ עָשָינוּ לְהָ
כּוֹגִים לְהַעֲצָבָה וְהַפָּקֵד לְהַנְּסָכִים:
(ב) וַיֹּאמֶר יְרַמְּיָהוּ אֶל־כָּל־דָּעַם
עַל־הָגָבִרִים וְעַל־הָנְשִׁים וְעַל־
כָּל־הָעָם הָעֲגִים אֲחֹזָד בְּדָבָר לְאָמָר:
(ג) הָלָא אֵלֵךְ קָטָר אֲשֶׁר
קָטָרָתָם בְּעָרֵי יְהוּדָה וּבְחִזּוֹת
יְרוּשָׁלָם אֶתְּם וְאֶבֶתְּיכֶם
מִלְכִיכֶם וְשְׁרִיכֶם וְעַם הָאָרֶץ
אֶתְּם זָכָר יְהוָה וְתַעַלֵּה עַל־לְבָבוֹ:
(ד) וְלֹא־יָוכַל יְהוָה עוֹד לְשַׁאת
מִפְנֵי רֹעֵן מַעַלְלֵיכֶם מִפְנֵי
הַחֹזְעָבָת אֲשֶׁר עָשָׂיתֶם וְתַהֲיָ
אֶרְצְכֶם לְחַרְבָּה וְלִשְׁמָה וְלִקְלָלה
מַאיִן יוֹשֵׁב כְּהִיּוֹם הַזֶּה: (ג) מִפְנֵי
אֲשֶׁר קָטָרָתָם וְאֲשֶׁר חִטָּאתֶם
לְיְהוָה**

ער עם ניכט לעננער ערטראנען קאננטען, אונד דיעוועט לאנד וועגען איירער טיססען
טהאטען, וועגען דיעוועט גרייעלט דאו איהר עראראיבטעת, ואַן וויסטער, ואַן שוייערפהאלל,
אכשייליך אונד פעראדרט ווערדען מוסטער, וויא איהר עס יעצצת פֿאָר אַיך זעהען.
(ה) יאַן, וויל איהר געררייכערט אונד דראמיינט געגען דען עוינגען געערעהעלט, וויל איהר דער

ר ש "

(יט) סמנלאדי חנטינו. צלח מלעת: כינויים לעלינה. דפוסים נדומות עלינה (עלינה דמות
עלמה כמו לעליל כ"ג): (כב) ולץ יונל פ' עוד לחתה. נאזו ולץ יכל:

חרגום אשכנזי

בעז, (יט) פְּהַלְעָגָנוּ דָּעָנוּ עַטָּם
וְאַוְורָ אַלְלִין דָּעָם הַיְמָמָלָה
רַיְבָּע רַיְכָּוּרְקָעָ צָו שְׁטְרִיְעָן
אַונְד טַרְאַנְקָאָפְּהָעָרָ צָו גַּעַיְעָן
סָעָן? אַדְרָעָר (זְגַטְעָן דִּיאַוּוִיָּה
בִּירָי) נְעַשְׂעָהָט עַם עַטְיוֹא אָהָה
נְעַזְיסָעָן אַונְזָעָרְרָעָרָ מַעְנָנָרָעָר
וְעוֹן וְוַיר אַיְהָם (דַּעַק הַיְהָוָה
עַזְלִיְעָעָ) קוֹלָעָן בָּעָרִיטָעָן
אַונְד דָּאַבְּיָא טַרְאַנְקָא
פְּהָעָר פְּעָרְגִּיעָסָעָן, דָּאָס וְוַיר
דָּאַדוֹרָךְ צָוּמָ צָאָרָן רַיְיְטָעָן
וְאַלְלָטָעָן? (כ) דָּאָשְׁפָרָאָך
וְרַמְּיָה צָוּמָגָאנְצָעָן פְּאַלְקָעָן, צָו
דָּעָן מַעְנָנָרָעָרָ, דָּעָן וְוַיְבָרָן אַונְד
דָּעָם אַיְבָרִיגָעָן פְּאַלְקָעָן דָּאָז
דָּיְעָוָעָ אַיְנְרָעָרָעָ פְּהַרְהָטָעָן
(כ) אַיְזָטָעָם נִיכְטָעָבָעָן דִּיעָן
וְעַסְמָ רַיְבָּעָן, דָּאָז אַיהֲר וְאַ
חַיְּפָג וְוַיְעַדְרָהָאַלְטָעָטָעָן אַיְזָעָן
דָּעָן שְׁטָעָדָטָעָן יְהָוָה אָס
אַינְד אַוְיכָט דָּעָן שְׁטָרָאַסְעָן
וְרוּשָׁלָם? אַיהֲר זָא, וְוַיא
אַיְיָרָעָ פְּאַטָּעָר, אַיְיָרָעָ קָעָן
נִינָּע, אַיְיָרָעָ פְּרִיסְטָעָן אַונְד
דָּאָז גַּעַמְיָינָעָ פְּאַלְקָעָן; אַיְזָטָעָם
נִיכְטָעָבָעָם, דָּעָסָעָן דָּעָר
הָעָרָ גַּעַדְאַטָּעָן, אַונְד דָּאָז
אַהֲם זָא נַאֲהָעָ נִינָּגָן? (כ) דָּאָס

(יט) סמנלאדי חנטינו. צלח מלעת: כינויים לעלינה. דפוסים נדומות עלינה (עלינה דמות
עלמה כמו לעליל כ"ג): (כב) ולץ יונל פ' עוד לחתה. נאזו ולץ יכל:

ב א ו ר

(יט) להעציכה, מענן חרוץ לך וכעטס כמו ווינטס ניזימון, ויתעלנו כהণטים (דרוחית ל"ד ז') וכן
הוילחת מלאה זוחט גלעון ערבית, ועיין להחנס בעיניים נספר האלין, צלע, וככוונה וכי חונכו גלעון צלי
דנון חנטינו מקטרות לה לחות כוגני דיעתס, עתקלוּפּ עליינו ותניל מרכז וועט למילנו
וחמייו צן לנקות העמן, צלח תעננה לדוכי הגויס, לענדס נחפילה וכמפעס לוחות פֿנְגָה
ולהנעיסה. מקטרים, צלח ני"ד מס' ננקות כמו נישט פֿנְגָיס, נְגִיס, מְגִיס וְדְמִיסוּס

ירמיה מ

לְיְהוָה וְלֹא שְׁמַעְתֶּם בְּקֹזֶל יְהוָה
וּבְחִרְתֽוֹ וּבְחִקְתֽוֹ וּבְעִדּוֹתֵיכֶם לֹא
הַלְכָהָם עַל־כֵּן קְרָאת אֲחָכֶם
הַרְעָה הַזֹּאת כִּיּוֹם הַזֹּהָה: (כ) וַיֹּאמֶר
יְרַמְּיָהוּ אֶל־כָּל־הָעָם וְאֶל כָּל־
הַנְּשָׁיִלִים שְׁמַעוּ דְּבָרֵי יְהוָה כָּל־
יְהוָה אֲשֶׁר בָּאָרֶץ מִצְרָיִם:
(כ) כֹּה־אָמַר יְהוָה־צְבָאות
אֱלֹהִי יִשְׂרָאֵל לִאְמָר אֲתֶם
וּנְשִׁיכֶם וְתִדְבְּרָנֶה בְּפִיכֶם
וּבִידִיכֶם מִלְאַתֶּם וְלֹא מָר עֲשָׂה
נָעָשָׂה אֶת־נְדָרֵינוּ אֲשֶׁר נִדְרָנוּ
לְקֹטֶל לְמִלְכַת הַשָּׁמַיִם וְלַהֲסִךְ
לְהַנְּסִכִּים הַקִּים תְּקִימָנָה אֶת־
נְדָרֵיכֶם וְעֲשָׂה תְּعִשֵּׂנָה אֶת־
נְדָרֵיכֶם: (כ) לְכֵן שְׁמַעוּ דְּבָרֵ
יְהוָה כָּל־יְהוָה הַיְשִׁכִּים בָּאָרֶץ
מִצְרָיִם הַנְּגִי נִשְׁבַּעֲתִי בְּשָׁמֵי
הַגָּדוֹל אָמַר יְהוָה אֲסִידֵיהָה עֹזֶד
שְׁמֵי נִקְרָא וּבְשִׁי וְכָל־אִישׁ יְהוָה
אָמַר חִידָּדָנִי יְהוָה בְּכָל־אָרֶץ

מצרים

תרגום אשכנזי קבה

שמט מטע רעם עוינגן ניכט גע=
הארט, זייןער לעהרע, זיין=
געגעז עטצעי אונד פער ארד=
געגען ניכט נאָלְגָעַל עכט האָכָט,
דעס עוגגען האָט אַיך דיעעס
אונגליק נער אַפְּפָעָן, אַנד רעם
איירר נוּ לִירָעַט. (כ) יְרַמְּיָה
וְאנַטָּע פְּעָרָנָעָר צֹ אַלְלָעָן וּוּוּיָה
צֹעַן פְּאַלְקָעָן אַונְד צֹ אַלְלָעָן וּוּוּיָה
בערן: האָרָעַט דָּאוּ וּוּאָרָט רעם
עוּוִינְגָן, איירר יהודים אַלְלָעָן,
דיַא איירר אַים לאַנדְרָע מִצְרָיִם
וַיַּד! (כ) וְאַ שְׁפִירְכְּטָט דָּעָר
הַעֲרָר דָּעָר הַעֲרָשָׁאָרָעָן,
דָּעָר נָאָטָט יִשְׂרָאֵלָס: איירר
אונְד אַיְירָע וּוּבָעָר הַאֲכָעָט
מִיטְרָע מִינְדָּע אַוְיסְגָּעָשְׁפָּאָט=
כְּעֻן, אַונְד מִיטְרָע מִתְהָאָט בְּעַעַט=
שְׁטָעַטְטִיגָּעָט דָּעָן פְּאַרְזָאָטָץ:
וּוַיַּר וּוּלְלָעָן פְּאַרְטָהָאָהָרָעָן,
אונְזָעָר גַּעַלְבָּדָע צֹעַרְפְּלָלָעָן,
דָּאָס וּוַיַּר אַגְּנָעָלָכָט הַאֲבָעָן,
דָּעָם הַיְמָעָלָרִיכָּע רַוְיכְּוּעָרָע=
קָע אַוְיסְצּוּשְׁטָרִיעָן אַונְד אַיהם
טְרָאָנְקָאָפְּהָעָר צֹ בְּרִינְגָּעָן!
איירר האָכָט הַיְלָגָן אַיְירָע נָעָט=
לִיבָּדָע גַּעַהָאַלְטָעָן, אַונְד האָכָט
עַס אַיךְ טְרִילִיךְ עַרְפְּלָלָעָט.
(כ) נוּ וְאַ האָרָעַט דָּעָן דָּאוּ
וּוּאָרָט רעם עַיְינְגָן, איירר
יהודים אַלְלָעָן, דיַא אַהֲרָן אַים
לאַנדְרָע מִצְרָיִם וּוּהָנָעָט: אַיךְ
אַיךְ שְׁוֹאָרָעָבִיא מִינְיָעָם נָרָאָט=
סְעַונְגָּמָעָן, שְׁפִירְכְּטָט דָּעָר עַוּוּיָה
גַּע, דָּאָס נִיכָּט מַעֲהָר גַּעַהָאָרָט
וּוּרְדָעָן וּוַיַּר מִין נָאָמָע אַוְים רעם מְנוּרָע אַירְגָּעָר אַיְינָעָם גַּעַגְעָעָן לְאַנדְרָע
מִצְרָיִם, אַיךְ נִיכָּט דיַא אַיְודָעָס פְּאַרְמָעָל: וְאַ וּוּאָהָר דָּעָר גַּעַע

ג ע

בָּאָוָר

(יד"ק). (כ) הנה נשבעתי, ר"ל נאכל למס נדיחת לסת, כן חני ונכנס גזמי הנadol גנוּ.
אם יהיה עוד, כיון שלאין זומעין מה סתום להס/genich נמי לא היה על צמי נהנוּ.

ירמיה כט

מצרים: (ט) הַנֶּגֶן שָׁקֵד עַלְיָהֶם
לְרֹעָה וְלֹא לְטוֹבָה וְתִפְנוּ כָּל-
אִישׁ יְהוּדָה אֲשֶׁר בָּאָרֶץ מִצְרָיִם
בְּחַרְבָּ וּבְרָעָב עֲדַד-כְּלֹזָתָם:
(טט) וּפְלִיטִי חַרְבָּ יִשְׁבְּוּ מִזְרָחָם
מִצְרָיִם אָרֶץ יְהוּדָה מִתְּנִי מִסְפֵּר
וַיַּדְעֻוּ בְּלַשְׂאָרִית יְהוּדָה הַבָּאִים
לְאָרֶץ-מִצְרָיִם לְגֹור שֶׁם דָּבָר
מֵי יְקוּם מִמְּנִי וּמִמֶּם: (טט) וַזָּאת
לְכֶם הָאוֹת נָאָמֵן יְהוָה כִּי-פָקַד
אַנְיָה עֲלֵיכֶם בְּמִקְומֵם הוּה לְמַעַן
הַרְעָוָבִי קֹסְמִיקּוּמוּ דְבָרִי עֲלֵיכֶם
לְרֹעָה: (טט) כִּי-וְאָמַר יְהוָה הַנֶּגֶן
נָתַן אֶת-פְּרֹעָה חַפְרָעַ מִקְדָּשׁ
מִצְרָיִם בַּיָּד אַיִּבוֹ וּבַיָּד מִבְקָשֵׁי
נְפָשׁוֹ כַּאֲשֶׁר נָתַתִּי אֶת-צְדָקָתוֹ
מֶלֶךְ יְהוּדָה בַּיָּד נְבוּכְדְּרָאָצָר
מֶלֶךְ-בָּבֶל אַיִּבוֹ וּמִבְקָשׁ נְפָשׁוֹ:

הדרבר

גערן אין דיא הענרטע, זא וויא אויך צדקהו, וען קעניג פְּאָן יהודָה, ווינעם פְּינְדָע אונד
פְּעַרְפָּאָלְנָעָר, נְבוּכְדְּרָאָצָר דעם קעניגע פְּאָן בָּבֶל אין דיא הענרטע געליעעהרטע. האבע.
איין

ר' ש. י

(ל) פְּרֹעָה חַפְרָעַ. בְּרוּךְ חַנִּיכָּתְּמִימָה וּמַחְמָמָתְּ נְמָקָוָס ס"ה:

וּמְנוּקָה

הרגום אשכמוני

גע לעבט! (טט) אַיְךְ וּוּרְדָע
וְאַלְעָן אַיְבָעָר וְאַיְזָם פְּעָרָה
דָּעַרְבָּעָן אַונְדְּנִילְטָ צָם וְאַהֲרָה
לְעַ, הַינְשְׁוִינְדָרְעָן בּוּסְמָלִיטָה
לְגַ נְאַנְצָ יְהוּדָה אִין מִצְרָיִם
דָּרְקָ שְׁוּעָרְדָטָ אַונְדְּדָרְקָהָנוּ
גַּעַר, בְּיוֹ זְיָא גַּעַנְצְּלִיךְ פְּעָרָה
טִילְגָּטְ זְיָנָר. (טט) אַלְסְ שְׁוּעָרְדָטָ
עַנְטְּרָאָנְגָּנְעָנָעָ זְיָא עַם אַיְהָנָעָ
גַּעַנְגָּנָנָט, אִין גַּעַרְגָּעָר אַנְגָּ
צָאָהָל נָוָר, אַוְיָסְ מִצְרָיִם אִין
דָּאָזְ אַנְדְּיְהָוָה צָו קָאָמְעָן,
דָּאָזְמִיטָ זְיָא עַרְפָּאָהָרָעָן דִּיא
אַיְבָעָרְבָּלְיְבָועָל יְהוּדָהָס, רִיא
נְאַךְ מִצְרָיִם קָאָמְעָן, אַיְסָרָאָ
עַלְכָּסְטָ זְיָקָ אַיְשְׁפָּצְהָאָלְטָעָן,
וּוְעַסְסָעָן וּוְאָרָט גַּעַרְגָּנְדָעָטָעָר
וּוְאָר, סִינְעָס אַדְעָר דָּאָזְ אַיְהָ
רִיגָּעָ. (טט) פְּאָלְגָּעָנְדָעָס זְיָא
אַיְיךְ דָּאָזְ צִיְּבָעָן, שְׁפָרִיכָּט
דָּעָר עַוְיָנָע, דָּאָס אַיְיךְ אַיְיךְ
אַזְ דִּיאָעָם אַרְטָע שְׁטָרָאָעָעָן
וּוְעַרְדָעָ, אַונְדָאָס אַיְהָרָעָרָעָר
קָעָנְגָּעָט, דָּאָס גַּעַוְיָס אַזְ טִיָּן
וּוְאָרָט אִין עַרְפָּלְלוֹגָג בְּרִינְגָּעָ
צָו אַיְעָרָעָם פְּעַרְדָּעָרָבָעָן.
(טט) זָא שְׁפָרִיכָּט דָּעָר עַוְיָנָע
פְּרֹעָה חַפְרָעַ דָּעָן קָעָנִי פְּאָן
כְּצָרִים לִיעַנְגָּרָע אַיְיךְ זְיָנָעָן
פְּיַוְנָעָן אַונְדְּזְיַוְנָעָן פְּעַרְפָּאָלָעָן
גַּעַרְן אִין דִּיאָהָעָנָרָע, זָא וויא אויך צְדָקָהָו, וְיַעַנְעָם פְּיַוְנָעָן אַונְדְּ
פְּעַרְפָּאָלְנָעָר, נְבוּכְדְּרָאָצָר דָעָם קָעָנִיגָּע פְּאָן בָּבֶל אִין דִּיאָהָעָנָרָע גַּעַלְעָהָעָרָטָע. האבע.

בָּאָוָר

נְמִיחָס (יל"ק). (טט) בְּחַרְבָּ וּבְרָעָב, כַּפֵּךְ מֵהָ צָלָמִי, לְצַדְקָה לְאַיְלָהָן מִלְחָמָה וּלְלַמָּס לְאַיְלָהָן
ל) אֶלְרָעָה חַפְרָעַ, חַנִּיקָה כָּלִין אַפְּלִיעָס, וְעַיְן מַעֲטָיו וְעַנְנִינוֹ נְמָ' כ' לְהַסּוּפִי קַיְוָן דְּעַרְקָוּרְקָטָי
וּמְנוּהָה